nieuws

Europese landbouwbodems worden klimaatslimmer

nieuws

Onze bodems leveren ons niet alleen voedsel, maar ook een breed scala aan ecosysteemdiensten zoals koolstofopslag en waterberging. Onder meer door het veranderende klimaat en intensief bodembeheer staan verschillende van die diensten al jarenlang onder druk. Dat wil Europa veranderen met EJP SOIL, een Europees 'Joint Programme' met onderzoeks- en beleidsactoren uit 24 Europese landen. In Vlaanderen nemen ILVO, het Departement Omgeving en INBO deel aan het onderzoek.

7 JULI 2021 – LAATST BIJGEWERKT OM 7 JULI 2021 16:58

Lees meer over:
klimaat
bodem
onderzoek
europa

In Vlaanderen wordt via het Europees project EJP SOIL intensief gezocht naar oplossingen om onze landbouwbodems weerbaarder te maken tegen klimaatverandering, en naar manieren om ze in te zetten voor een meer duurzame landbouwproductie. "Ook ecosysteemdiensten, land- en bodemdegradatie en biodiversiteit zijn focuspunten", klinkt het bij onderzoekscentrum ILVO, het Departement Omgeving en kenniscentrum INBO – de Vlaamse vertegenwoordigers binnen het programma. Het Departement Landbouw en Visserij zit de Vlaamse Hub voor.

Tijdens het eerste werkingsjaar werd bij ons – zoals in de andere EJP SOIL landen – een stand van zaken opgemaakt van het beleid, onderzoek en kennissysteem rond landbouwbodems en klimaatslim duurzaam bodembeheer. Daarvoor werden relevante stakeholders bevraagd over het bodembeleid in Vlaanderen en hun (kennis)behoeften. De rapporten hiervan zijn af en werden geïntegreerd in een Europese 'roadmap' die het onderzoek en de activiteiten van EJP SOIL moet sturen. "Ondertussen zijn ook verschillenden onderzoeksprojecten binnen het programma opgestart en werd er gewerkt aan dataharmonisatie, data-uitwisseling en een netwerk van lange termijn-veldexperimenten", licht ILVO toe.

Vlaamse bodembeleidsdoelstellingen hinken achter op actuele uitdagingen

In Vlaanderen werden drie enquêtes gelanceerd: één over bodembeleidsdoelstellingen, één over bodembeheer in de Vlaamse landbouwpraktijk en één over onderzoek. "Wat de meeste topics betreft, is er consensus onder stakeholders dat de beleidsdoelstellingen niet aangepast zijn aan de huidige uitdagingen, zoals de klimaatverandering", klinkt het. "De stakeholders

vragen bovendien een duidelijke, geïntegreerde bodemvisie en een multistakeholder bodemnetwerk en -platform voor kennisuitwisseling. Deze noden werden meegenomen in de Europese roadmap."
In Vlaanderen namen in totaal 19 organisaties deel, waaronder beleidsactoren, landbouworganisaties, adviseurs, onderzoeksinstellingen en NGO's. De resultaten voor Vlaanderen werden gebundeld in twee ILVO mededelingen.

> **De kloof tussen waar we nu staan en wat toekomstgerichte beleidsdoelstellingen zouden moeten zijn, is nog groot voor de meeste bodemuitdagingen**
>
> Greet Ruysschaert - Vlaams coördinator van het EJP SOIL-programma

Nood aan geïntegreerd Vlaams bodembeleid en -doelstellingen

Uit een overzicht van huidige beleidsdoelstellingen en de indicatoren die door het beleid gehanteerd worden, blijkt dat de focus van het huidige Vlaamse bodembeleid ligt op bodemorganische stof, bodemerosie, bodemverontreiniging en nutriëntenverliezen. "Er bestaan momenteel weinig kwantitatieve doelstellingen die expliciet gericht zijn op bodemuitdagingen, en er gebeurt nog geen systematische bodemmonitoring", reageert bodemonderzoeker en Vlaams coördinator van het EJP SOIL-programma Greet Ruysschaert.
"Hoewel de bodem in vrij veel beleidsdocumenten aan bod komt is er geen overkoepelend beleidskader in Vlaanderen", gaat Ruysschaert verder. "De stakeholders gaven in de bevragingen aan dat de kloof tussen waar we nu staan en wat toekomstgerichte beleidsdoelstellingen zouden moeten zijn nog groot is voor de meeste bodemuitdagingen. Bodemerosie, -verzuring en -verontreiniging vormen hier de grootste uitzondering op."

Prioriteiten in volgorde gezet: organische stof, water, biodiversiteit en nutriëntenuitloging

In de bevraging polsten de onderzoekers ook naar wat volgens de stakeholders de belangrijkste bodemuitdagingen voor de komende decennia zijn. "Behoud en verhogen van bodemorganische stof kwam daaruit als belangrijkste bodemuitdaging, gevolgd door het verbeteren van de wateropslagcapaciteit van de bodem, het verhogen van de biodiversiteit en het verminderen van nutriëntenverliezen", weet Ruysschaert. "Ook in het onderzoek is bodemorganische stof een belangrijk onderwerp."
Het bodemonderzoek focuste tot nu ook vooral op de impact van organische meststoffen en niet-kerende bodembewerking, waardoor het potentieel van gewassen en gewasrotaties tot nu onderbelicht bleef. "Hoewel het vasthouden van bodemvocht de tweede prioriteit was voor stakeholders, gedreven door de droogte van de afgelopen jaren, zijn dit onderwerp en de mogelijke oplossingen tot nu relatief weinig bestudeerd in Vlaanderen", klinkt het.
Meer weten over het EJP SOIL onderzoek? Hier vind je meer informatie.

Bron: Eigen verslaggeving

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |